

МОТИВИ

към проект на Наредба за допълнение на Наредба № Н-9 от 7.11.2018 г. за регистрите, водени от Агенция „Митници“

Република България, като държава членка на Европейския съюз, е пълноправен участник в общата митническа система на Съюза и участник в общия пазар и икономическия и паричен съюз.

С цел облекчаване на стопанската дейност и за осигуряване на необходимото ниво на контрол върху стоките, които се въвеждат на или извеждат от митническата територия на Съюза, върху лицата и превозните средства, както и контрола върху производството, движението и складирането на акцизните стоки, е необходимо митническите органи, които осъществяват този контрол, да си взаимодействат с другите органи на европейско и национално ниво и да обработват информацията, предоставена от икономическите оператори и създадена във връзка с контролната дейност, при отчитане на съответните разпоредби за защита на данните.

Предложеният проект на Наредба за допълнение на Наредба № Н-9 от 7.11.2018 г. за регистрите, водени от Агенция „Митници“, издадена от министъра на финансите, е в съответствие с европейското законодателство, касаещо дейността на митническите администрации на държавите членки. Ефективността, опростяването и улесненията за търговията са най-важните принципи, залегнали в модернизирания митнически законодателство на Европейския съюз (ЕС) – Регламент (ЕС) № 952/2013 от 9 октомври 2013 г. на Европейския парламент и на Съвета за приемане на Митнически кодекс на Съюза (Регламент (ЕС) № 952/2013) и актовете към него. Целта е да се рационализират и опростят законодателството и процедурите във връзка с митниците и да се създадат условия за по-ефективни митнически операции, отговарящи на съвременните потребности, както и да се осигури преминаването на митническите администрации към работа изцяло в електронна среда, в която не се използват документи на хартиен носител, и да се ускорят и опростят митническите процедури за коректните икономически оператори.

Многогодишният стратегически план (MASP – Multi-Annual Strategic Plan) на Европейската комисия, е инструмент за управление и планиране на изпълнението на Инициативата „Електронни митници“ и е пътната карта за развитие на всички митнически администрации на държавите членки. Целта на Плана е да служи като инструмент за обосноваване на националните митнически администрации на необходимите финансови ресурси и за осигуряване на общо ръководство и координация на правните, бизнес и ИТ аспекти за изпълнение на Инициативата „Електронни митници“ на съюзно и национално ниво.

Агенция „Митници“ е възприела подход да изпълни ангажиментите, произтичащи от Инициативата „Електронни митници“ на Европейската комисия и влизането в сила и прилагането на Регламент (ЕС) № 952/2013 и актовете към него, чрез развитие и поетапно въвеждане на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ до обхващане на основните и спомагателни митнически процеси, като ключов инструмент за документиране, анализиране и управление на процесите в Агенцията, обвързващ постигането на бизнес и ИТ целите ѝ. Развитието и въвеждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ се реализира чрез изграждане и усъвършенстване на системи и модули в Българската интегрирана митническа информационна система (БИМИС), включително на функционалности за обмен на информация с информационните системи на Европейската комисия, предоставянето на интегрирани електронни услуги и изграждане и усъвършенстване на регистри.

Развитието и поетапното въвеждане на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ ще осигури своевременното преминаване към SOA (Service Oriented Architecture) архитектура на БИМИС и стабилна основа и рамка за изпълнението от Агенция „Митници“ на задачите по MASP. Резултатите от изграждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“, в частност повишеното качество на въведените информационни системи,

предоставянето на увеличен брой услуги по електронен път и използването на регистри и бази данни, ще доведат до по-ефективна работа на митническата администрация.

Предложеният проект на Наредба за допълнение на Наредба № Н-9 от 7.11.2018 г. за регистри, водени от Агенция „Митници“ е в съответствие и с националните разпоредби: Закона за електронното управление и актовете по прилагането му, Закона за митниците, Закона за акцизите и данъчните складове.

С мерките, заложи в Пътната карта за изпълнение на Секторната стратегия за развитие на електронното управление в Агенция „Митници“ – „е-Митници“ 2016 г. – 2025 г. (по целева област I “Развитие на митническата информационна система – БИМИС 2020“ – мерки 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8 и 4.9; по целева област VII “Развитие на справочно аналитична платформа“ – мярка 2.2), се предвижда продължаване на развитието и въвеждането на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ като инструмент за изпълнение на националните и европейски изисквания към изграждането на електронни митници. В рамките на дейността за надграждане на основните системи на Агенция „Митници“ за предоставяне на данни и услуги към външни системи - БИМИС 2020 (фаза 2), се цели развитие на митническата информационна система чрез въвеждане на Институционалната архитектура на АМ по отношение на модулите „Протокол за извършена акцизна проверка“, „Протокол за извършена митническа проверка“ и „Административнонаказателно производство“.

Използването на регистри и бази данни в рамките на дейността на митническата администрация налага необходимостта от регламентиране на регистри, в които се въвежда информация от митническите органи. С предложени проект на акт на министъра на финансите се цели нормативно регламентиране и точно установяване на реда за водене на регистри от Агенция „Митници“, включително на реда за вписване, заличаване и удостоверяване на данни и обстоятелства.

Регистрите, водени от Агенция „Митници“ са структурирани електронни бази данни, съдържащи обстоятелствата, вписани в резултат на дейността на Агенция „Митници“ и икономическите оператори, по силата на европейското законодателство и националните разпоредби. Регистрите се поддържат и управляват чрез електронни информационни системи.

Митническите органи на държавите членки осъществяват контрол за спазване на европейското митническо законодателство. Функциите и задачите на митническата администрация включват осигуряване на защита на икономическите и финансовите интереси на Европейския съюз и Република България чрез поддържане на уместен баланс между прилагането на критериите за контрол и предоставяне на улеснения на легалните търговски оператори; обработване, анализиране, съхраняване и предоставяне на информация относно митническата дейност, като за целта се изграждат, поддържат и експлоатират сигурни, интегрирани, оперативно съвместими и достъпни електронни системи за обмен на данни в рамките на компетентността на митническата администрация.

Митническите органи осъществяват митнически надзор и извършват контрол върху стоките, превозните средства и лицата на територията на Република България; прилагат, в рамките на своята компетентност, приети в законодателството на Съюза мерки за въвеждани на или извеждани от митническата територия на Съюза стоки; осъществяват митническо разузнаване за противодействие на митническите и валутните нарушения, нарушенията на акцизното законодателство и престъпленията в случаите, предвидени в чл. 194, ал. 3 от Наказателно-процесуалния кодекс; организират и осъществяват дейността за предотвратяване и разкриване на незаконния трафик на наркотични вещества и прекурсори; осъществяват валутен контрол в рамките на предоставената им със закон компетентност; задържат стоки и/или парични средства във всички случаи, предвидени със закон; осъществяват дейност по установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания; участват при осъществяване на оперативно-издирвателна дейност съвместно с органите на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи и с органите на Държавна агенция „Национална сигурност“ при

условията и по реда на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“; осъществяват оперативно-издирвателна дейност за предотвратяване, разкриване и документиране на престъпления по чл. 234, 242, 242а и 251 от Наказателния кодекс и по чл. 255 от Наказателния кодекс по отношение на задължения за ДДС от внос и акцизи.

Законодателството на Европейския съюз хармонизира структурата на акцизите и налага определени изисквания към контрола върху акцизните стоки, производството, движението и складирането на акцизните стоки на териториите на държавите членки. Приходите от акциз в Европейския съюз влизат като приход в бюджета на съответната държава членка. Съгласно Закона за акцизите и данъчните складове, в Република България контролът върху акцизните стоки, включително върху стоките под режим отложено плащане на акциз, е възложен на митническата администрация. Контролът включва проверки и ревизии на данъчнозадължените лица, както и проверки на всички други лица, държащи или извършващи дейности с акцизни стоки. В рамките на контрола, осъществяван от митническите органи, се включват дейностите по облагането с акциз, както и контрола върху производството, употребата, складирането, движението и обезпечаването на стоките, подлежащи на облагане с акциз. На облагане с акциз подлежат алкохолът и алкохолните напитки, тютюневите изделия, енергийните продукти и електрическата енергия. За целите на контрола митническите органи имат право да спират пътните превозни средства и да проверяват документите, свързани с тяхното управление и извършвания превоз.

Всеки случай на извършване на проверка за спазване на митническото и акцизното законодателство се документира, като за целта се съставя протокол от митническите органи.

Митническите органи проучват, установяват и наказват всяко нарушение или опит за нарушаване на разпоредбите на митническото законодателство, доколкото деянието не представлява престъпление. Съгласно разпоредбите на Закона за митниците и Закона за акцизите и данъчните складове, установяването на нарушенията, издаването на наказателните постановления и обжалването им се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания. Актовете за нарушения се съставят от митническите органи, а наказателните постановления се издават от директора на Агенция „Митници“ или от упълномощено от него длъжностно лице.

С проекта на акт се цели регламентиране на регистрите „Протокол за извършена акцизна проверка“, „Протокол за извършена митническа проверка“ и „Административнонаказателно производство“.

Агенция „Митници“ води и поддържа електронни регистри „Протокол за извършена акцизна проверка“ и „Протокол за извършена митническа проверка“, в които се регистрират протоколите за извършени проверки от митническите органи за спазване на Закона за акцизите и данъчните складове и нормативните актове по прилагането му, съответно – протоколите за извършените проверки за спазване на митническото законодателство. В регистрите се вписват данни за номера и датата на протокола, името и длъжността на органа, който го е съставил, и на органите, които са извършили действията, имената, адресите и качеството на лицата, които са участвали или присъствали при извършване на действията, данни за проверяваното лице, датата и мястото на действията, времето, когато са започнали и завършили действията. В регистър се вписва и посока на движение (излизане и/или влизане от Съюза или страната). Вписването на данни и обстоятелства в регистрите се извършва от митнически служител.

Агенция „Митници“ води и поддържа електронен регистър „Административнонаказателно производство“, в който се регистрират данни за образувани административнонаказателни производства. Регистърът съдържа данни за номер на административнонаказателното производство, номер и дата на съставяне на акта за установяване на административно нарушение, трите имена на актосъставителя, данни за лицето, извършило административно нарушение, номер и дата на наказателното постановление или споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство, или мотивирана резолюция за прекратяване на административнонаказателното

производство, размер на наложена глоба/имуществена санкция в наказателното постановление или споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство, решение за одобряване или за отказ за одобряване на споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство - номер и дата, дата на влизане в сила на наказателното постановление/споразумение. Вписване на данни и обстоятелства в регистъра се извършва от митнически служител.

Изграждането и усъвършенстването на регистрите, водени от Агенция „Митници“ ще се осъществи по Оперативна програма „Добро управление“ със средства на Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Предлаганата уредба няма да окаже финансово въздействие върху гражданите и икономическите оператори.

С приемането на предложението проект на наредба на министъра на финансите за допълнение на Наредба № Н-9 от 7.11.2018 г. за регистрите, водени от Агенция „Митници“, ще се регулира редът и начинът на водене от Агенция „Митници“ на регистрите „Протокол за извършена акцизна проверка“, „Протокол за извършена митническа проверка“ и „Административнонаказателно производство“. Очаква се подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса като участници в единната европейска информационна среда, сигурност на границите, повишаване на удовлетвореността на гражданите и бизнеса, постигане на по-голяма прозрачност, спестяване на ресурси и облекчаване на административния процес. В дългосрочен план резултатите ще доведат до по-ефективна работа на митническата администрация, ще се повиши доверието на гражданите и бизнеса в способността ѝ да изпълнява функциите и задачите си. Ще доведе и до предпоставки за повишаване на събираемостта на публични държавни вземания, което пряко оказва влияние върху ефективността на митническата администрация.